

Repetitie van 'Ik Ben Hier' in de Maastrichtse binnenstad. Links regisseur Letizia Rempelberg. FOTO ROB OOSTWEGEL

THEATERWANDELING

'Ik Ben Hier': Maastricht door de ogen van een vluchteling

Hoe is het om als vluchteling een nieuw leven op te bouwen in Maastricht? De theaterwandeling 'Ik Ben Hier' van Theatergezelschap Zout en Toneelgroep Maastricht geeft een ontroerend inkijkje in tien levens.

MAASTRICHT
DOOR MEREL VISSCHER

Ekram is hier. Hier, dat is Maastricht. Sinds een jaar leidt Ekram AlQudsi (37) hier wat zij een gewoon leven noemt. Ze is helemaal alleen gevlucht uit Jemen. „En niet met het vliegtuig, zoals veel mensen denken. Mijn toekomst, mijn carrière, mijn huis, mijn familie, mijn herinneringen: alles heb ik moeten achterlaten om hier opnieuw te beginnen. Met niks, nul.”

Koptelefoon

Ekram is een van de tien performers van de auditieve theaterwandeling *Ik Ben Hier*, waarbij je met een koptelefoon op aan de hand van een verhaal van een Maastrichtenaar met een vluchtelingenachtergrond door de stad wandelt.

Onderweg kom je de performers ook tegen. Het zijn tien heel verschillende verhalen, van mensen die hier nog niet zo lang zijn en nog in een asielzoekerscentrum wonen, tot mensen die al acht jaar in de stad wonen en zich al een beetje Maastrichtenaar voelen. Elk van hen heeft een andere weg gevolgd om hier te komen.

Dé vluchteling bestaat niet, dat is wat Letizia Rempelberg duidelijk wil maken. De regisseur heeft

deze coproductie van Zout en Toneelgroep Maastricht vormgegeven. Zij schreef de teksten na vele gesprekken die ze met de performers heeft gevoerd. „Het woord vluchteling heeft een negatieve lading gekregen, 'ze' zitten in de weg. Maar achter elk verhaal schuilt een persoon, van vlees en bloed. De performers in dit stuk zijn dat ook: je kunt ze letterlijk de dag erna in de supermarkt tegenkomen.”

Bikini

Tijdens de interviews bouwde de van oorsprong Maastrichtse Letizia een band op met de performers. Zo werd ze soms ook geconfronteerd met haar eigen beeld van de vluchtelingen. „Een van hen zei tegen me: 'Ik vind mezelf hier zo zielig overkomen, maar zo voel ik me helemaal niet.' En bij Ekram, die een hoofddoek draagt, had ik de gedachte dat zij het erg zou vinden als ik bijvoorbeeld een bikini draag op het strand. Maar voor haar is dat iets heel persoonlijks, ze heeft geen oordeel over mij en is juist heel ruimdenkend.”

Dat klopt, zegt Ekram. Nu ze in Maastricht woont en hier een leven aan het opbouwen is, merkt ze soms dat mensen terughoudend zijn als ze haar hijab zien. „Ik ben sociaal, spreek Engels. Ik help daarom wel eens mensen in

het azc als ze bijvoorbeeld een afspraak hebben in het ziekenhuis. Dan zie je mensen denken: hoe kan het dat een vrouw met een hoofddoek zo open is?”

Niet verwend

Maar weinig mensen hebben volgens haar een idee wat een vluchteling heeft meegemaakt voor hij

of zij naar Nederland kwam. „Wij zijn niet het verwende kindje van de overheid.” Toch is dat maar deels de reden voor haar om mee te doen aan deze theaterproductie. „Ik wil de taal leren en hier vrienden maken.”

Voor Letizia is het verfrissend te horen hoe de nieuwkomers 'haar' stad zien. „Zo is het Vrijthof voor de een al een heel bijzondere plek geworden, terwijl een ander nog niet precies weet waar het plein ligt. De stad is het decor, maar het gaat wel echt om de heel persoonlijke verhalen van de performers. Al kunnen we dit stuk niet zomaar optillen en in een andere stad opvoeren.”

Gewone mensen

Voor 17-jarige Naya Braik is Maastricht haar thuis geworden. Vijf jaar nadat ze met haar moeder en zus vanuit Syrië is gevlucht, zit ze hier op de middelbare school en heeft haar moeder een winkel in de stad. „Veel Nederlanders denken op een negatieve manier over vluchtelingen”, merkt ze. „Maar wij zijn gewone mensen.”

De auditieve theaterwandeling 'Ik Ben Hier' speelt op diverse tijden in de weekenden van 20 en 27 september. De wandeling duurt ongeveer 70 minuten. Tickets zijn verkrijgbaar via www.toneelgroepmaastricht.nl.

Het woord vluchteling heeft een negatieve lading gekregen, 'ze' zitten in de weg. Maar achter elk verhaal schuilt een persoon, van vlees en bloed.

Letizia Rempelberg,
regisseur